

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése.

Az egyesület mult hó 15-én tartotta meg rendes évi közgyűlését Budapesten, saját helyiségeiben, amelyeket ezuttal a tagok igen nagy száma töltött meg. Mintegy 220-an vettek részt a közgyűlésen.

A közgyűlést *Széchenyi* Bertalan gróf nyitotta meg, kegyeletteljesen emlékezve meg *Ghillány Imre* báróról, az egyesület elhunyt elnökéről és *Horváth Sándorról*, az egyesület tiszteletbeli elnökéről.

A közgyűlésen a földművelésügyi miniszter urat *Kaán* Károly h. államtitkár, kormánybiztos, az erdészeti főosztályokat *Arató* Gyula h. államtitkár, a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat *Hinfner* György min. tanácsos, az Orsz. Magy. Bányászati és Kohászati Egyesületet *Gálócsy* Árpád elnök, Borsod, Gömör és Heves megyék erdészeti egyesületét *Onczay* László ügyvezető-alelnök, Nagykanizsa városát *Schmidt* Zsigmond v. gazd. tanácsnok képviselte.

A közgyűlés mindenekelőtt a választásokat ejtette meg. A szavazatok összeolvasása alatt azonban *Kaán* Károly alelnök elnöklete alatt a *titkári jelentést* hallgatta meg.

Az igazgató-választmány *Prónay* György bárónak a mult évi közgyűlésen tett javaslatával foglalkozva, a faértékesítő hivatal megszüntetését időszerűnek még nem találta, ellenben csatlakozott az Erdőgazdák Szövetségének ahhoz a kívánságához, hogy a faforgalom felszabadíttassék, a kormány azonban csak az árakra nézve tett eleget az érdekeltség kívánalmainak, míg a fakészletek nyilvántartását, a közszükséglet céljaira szolgáló fa (talpfa, tűzifa) tartalékolását ellenben egyelőre még szükségesnek tartja. Külön foglalkozott az egyesület két ízben is a talpfatermelés bajaival, megfelelő javaslatokkal lépve a kormány elé.

Felterjesztést intézett az egyesület *Prónay* báró és *Osztrólczy* Miklós mult évi felszólalásai alapján a pénzügyminiszterhez a kényszertermelések utáni bevételek megadóztatása tárgyában.

Kollernek az előző közgyűlésen tett indítványát, amely a főiskola elhelyezésére és a két szakma, bányászat és erdő-

szet együttartására vonatkozott, az események időközben tárgytalanná tették. A főiskola Sopronban megfelelő elhelyezést nyert. Szétválasztása jelenleg nem időszerű.

Résztvett az egyesület a Vámpolitikai Központ tárgyalásain.

Ismételten felszólaltunk a vasuti tarifák emelése ellen és a csemeték kedvezményes szállítása érdekében.

Ujból sürgettük az erdei kihágások szigorubb büntetését, mire nézve a belügyminiszter ujabban megfelelően intézkedett.

Foglalkozott az egyesület a vadászati és fegyveradó kérdésével és a nagy legeltetési károkra való tekintettel sürgette a közlegelők javítását, a legelőrendtartások életbeléptetését.

Az egyesület a főiskolának a felsőházban való képviselőtét szorgalmazta, ugyszintén a végzett főiskolai hallgatóknak állami alkalmazását legalább arra az időre, amig az erdészeti államnvizsgálóhoz megkivánt kétévi gyakorlatot megszerezték.

Két ízben fordult az egyesület a városi erdőtisztek megfelelő rangsorozása érdekében a nemzetgyűléshez és a kormányhoz.

Hozzászólás végett reklamálta a kormánynál a készülő erdőtörvényjavaslatok idejében való kiadását.

Főképen pedig foglalkozott az új földadó és az erdő vagyonváltságának sérelmes kérdéseivel, végül pedig az új erdő-törvényjavaslatokkal is.

Áttérve az egyesület belső ügyeire, a titkár hálával emlékezett meg az erdőbirtokosok áldozatkészségéről, amely közel 900.000 koronával támogatta az egyesületet a mai nehéz viszonyok elleni küzdelmében.

Az erdészeti irodalom az elmúlt évben is pangott, mégis volt e téren egy örvendetes esemény: az a kitüntetés, amelyben a Magyar Tudományos Akadémia Kaán Károly „Erdőgazdaságpolitikai kérdések“ című munkáját részesítette.

A Horváth Sándor-alapítvány jutalomdíja ebben az évben sem került kiadásra.

Az egyesület egy tanulmányi kirándulást is rendezett a telkii közalapítványi erdőgondnokságba.

A titkári jelentés az elhunyt tagokról való kegyeletteljes megemlékezéssel ért véget.

Inkey Pál báró a titkári jelentéshez szólva, elismeréssel van az egyesület és *Kaán* Károly alelnök iránt azért, hogy a vagyonváltság sérelmes rendelkezéseinek végrehajtását megakasztották. A továbbiakra nézve az érdekeltség meghallgatásának szükségességét hangsúlyozza.

Kaán Károly alelnök az elismerést elhárítja magától s kiemeli, hogy a földművelésügyi miniszter ur teljes egészében helyesli az egyesület állásfoglalását a vagyonváltság dolgában és mindent el fog követni, hogy a sérelmek orvosoltasának.

A titkári jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi.

Kacsanovszky József, a szavazatszedő-bizottság elnöke jelenti, hogy elnökké az 1923. év végéig egyhangulag *Széchenyi* Bertalan gróf választatott, míg a választmány tagjai lettek:

a) négy évre: *Balogh* Ernő min. tan., *Degenfeld* Pál gróf földbirtokos, id. *Esterházy* László gróf b. t. t., földbirtokos, *Esterházy* Pál gróf földbirtokos, *Gaul* Károly min. tan., *Jankó* Sándor főisk. tanár, *Kallivoda* Andor m. k. főerdőtanácsos, nemeskéri *Kiss* Pál ny. államtitkár, földbirtokos, *Nagy* László érs. urad. erdőfelügyelő, *Pajer* István min. tanácsos, *Rochlitz* Dezső ny. h. államtitkár, *Róth* Gyula m. k. főerdőtanácsos, főisk. tanár, *Széchenyi* Aladár gróf földbirtokos, *Vuk* Gyula fanagykereskedő és *Waldbott* Kelemen báró földbirtokos;

b) három évre: *Biró* Zoltán ny. min. tan., r.-t. vezérigazgató, *Ivanich* Ferenc m. k. főerdőtanácsos, peremartoni *Nagy* Sándor r.-t. vezérigazgató;

c) egy évre: *Bodor* Gyula ny. min. tan. és *Kovács* Gábor min. tan.

Az új elnököt *Kaán* Károly alelnök üdvözölte a következő szavakkal: Nagyméltóságu gróf ur! Kegyelmes uram! Az O. E. E. közgyűlése Excellenciádat egyhangulag elnökké választotta. Amidőn ezt nagybecsü tudomására hozom, tiszte-

lettel kérem, hogy a megbízást elvállalni méltóztassék. Excellenciád kiváló egyénisége és határtalan szeretete az erdő iránt teljes biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy böles vezetése alatt az O. E. E. nemcsak fennmarad, de virulni is fog. Ebben a tudatban köszöntöm Excellenciádat az egyesület elnöki székében, kérve az Uristen áldását működéséhez! (Zajos éljenzés.)

Széchenyi Bertalan gróf: Igen tisztelt uraim! Alig mult el néhány hónapja, hogy az önök bizalma az alelnöki állásba helyezett. Abban a reményben fogadtam el akkor megtisztelő bizalmukból ezt az állást, hogy érdemekben gazdag elnökünk vezetése alatt megszerezhetem azokat a tapasztalatokat, amelyekkel e nagymultu egyesület vezetőjének birnia kell. Sajnos, a Gondviselés másként akarta s nagyérdemű elnökünket sokkal hamarább szőlította el sorainkból, semmint sejtthettük volna.

Sulyos idöket élünk s ez az eminenter konzervatív szellemű egyesület is nehéz küzdelmet folytat létéért, amely csak úgy lehet sikeres, ha az érdekeltek szorosán összefognak.

Ujbóli bizalmuk megnyilvánulását arra vezetem vissza, hogy bennem az egyesület régi szellemének képviselőjét látják. Igérem, hogy ez fog bennem élni, ezt fogom ápolni és művelni. Kérem szives támogatásukat, amelyre számítva, az elnöki tisztséget köszönettel elfogadom. (Hosszantartó éljenzés.)

A közgyűlés azután áttért a tárgysorozat következő pontjára: az *új erdőtörvényjavaslatokra*. Ezekre nézve *Kaán Károly* h. államtitkár nyújtott felvilágosításokat, hosszú beszédben ismertetve azok indokolását.

Hangsúlyozza, hogy az erdészeti kormányzat minden ténykedését az erdők fenntartásának érdeke irányítja. Ez vezette az erdészeti ágazatot akkor, amidőn az erdőket a birtok-reform keretéből kivonta és a vagyonváltság-törvényben kimondatta, hogy erdő után a vagyonváltságot természetben leróni nem lehet, nehogy káros erdőelaprózások történjenek. Ez az érdek vezetett arra is, hogy az erdőbirtok ne a mezőgazdasági kamarákkal kapcsolatosan nyerjen érdekképvisel-

letet, mert ott számbeli inferioritásba jutott volna s mert az erdőgazdaság jellege és földrajzi eloszlása egészen más, mint a mezőgazdaságé.

Ugyancsak kizárólag az erdőgazdaság érdeke vezette a földművelésügyi kormányt akkor is, amidőn a most szőnyegen lévő törvényjavaslatok készültek.

A földművelési kormányzat már a háboru előtt is foglalkozott az erdőtörvény revíziójával. Az akkor készült javaslat azonban a háboru következtében nem került tárgyalásra.

Az 1879. évi XXXI. t.-c.-et tulajdonképpen az erdők fenntartásáról szóló törvény fogja pótolni, a most a nemzetgyűlés elé került javaslatok ennek csak mintegy alátámasztó pillérei.

Az *Országos Erdei Alapról* szóló javaslat egyesíti az erdészeti alapokat, melyek így tömörítve, hatékonyabban szolgálhatják céljukat.

Az *erdőbirtokhitelről* szóló javaslat is az erdők fenntartását szolgálja. Mig eddig, ha a község jegyzői lakot akart építeni, rendkívüli fahasználatot kért, de hasonlóan jártak el más birtokosok is, ha megszorultak vagy beruházásokra kellett pénz. Mindig az erdő került ily esetekben prédára. A javaslat szerint ezentul nemcsak a talaj, hanem a faállomány is hitelképes, tehát nem kell az erdőállományt okszerűtlen módon megtámadni, hanem a jogos igények hitel útján is kielégíthetők lesznek. Ez a javaslat a bizottságok által már tárgyalatott, lényeges változtatás nélkül.

Az *erdészeti igazgatásról* szóló javaslat a mai szövevényes hivatalos szervezetet kívánja egyszerűbb alapokra fektetni, az erdészeti igazgatást egyszerűbbé, áttekinthetőbbé és sikeresebbé tenni. Új kiadások az országra ebből nem fognak származni.

A negyedik javaslat az *alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról* szól.

Az Alföldön a diluvium után lápos, mocsaras vidékek, rétek és legelők erdőkkel váltakoztak. A tatárjárás és a hosszú török hódoltság alatt tűntek el a nagyobb kiterjedésű erdők. A magyar kormányzatnak az Alföldre vonatkozó általános

közgazdasági programja nem volt. Egyedül a folyamszabályozás, a lecsapolások történtek elsőrendű koncepció alapján, mellyel párhuzamosan azonban egyéb teendő is lett volna. Így lett az Alföld mindig szárazabb.

Az erdők hiánya az Alföldön kulturális tekintetben igen hátrányos volt. Egyes törvényhatóságok saját belátásuk szerint igyekeztek e bajon segíteni s már régen ajánlották a homok megkötésére az erdőtelepítést. Szeged városa vezetett ezen a téren s amíg Püspökladány környékén még ma is trágyával és szalmával fütenek, addig Szeged tanyáin mindennütt van fa s a trágya a földbe jut. Szeged városa ma Kiss Ferenc miniszteri tan. buzgó működése folytán 8000 kat. hold erdővel rendelkezik. (Élénk éljenzés.)

Szomoru megállapítás, hogy az Alföldön a tüdővész nagyobb mértékben pusztít, mint a gyárvárosokban.

Minden célzatos állítással szemben hangsúlyozza, hogy az erdészeti igazgatás nem azért akar az Alföldön erdőt telepíteni, mert a hegyvidék erdőségeit elvesztettük, azért sem, hogy a menekült tisztviselőket elhelyezzük, hanem azért, hogy e megcsonkított szerencsétlen országnak jelentős részét gazdaságilag előbbrevigyük. Amíg trágyával fütenek, többtermelésről beszélni nem lehet. Trágyával pedig akkor nem fognak füteni, ha a gazda a közelben fát talál. Meg fog változni az Alföld képe és akkor alaptalan lesz az a téves feltevés is, hogy a magyar ember nem szereti az erdőt. A magyar ember mindent szeret, amire megtanították, de az erdő szeretetére nem tanították meg.

Örömmel állapítja meg, hogy az erdősitésre meg is van a hajlandóság s az állami csemetekertek már ma sem tudnak az önkéntes erdősitésekre elegendő csemetét szállítani.

Tehát az erdő léesítése és fenntartása ott, ahol hajdan erdő volt, ez vezette a kormányt a kérdéses javaslat beterjesztésénél.

Az *erdőgazdasági érdekképviselétről* szóló javaslat célja, hogy az erdőbirtokosság és az erdészeti személyzet szervezkedjék és a maguk, valamint az erdőhöz fűződő közérdekeket megvédje. Különösen az érdekképviselet legfelső fokának, az

Országos Erdőgazdasági Kamarának egyik fontos célja, hogy az erdőgazdaságot a napi politika hullámzásaitól és befolyásától mentesítse. Annak kiépült, jól megfontolt vágányon kell haladni a maga célja felé. Szükséges, hogy legyen szerv, amely a változó minisztereknek tanácsot adjon s az erdőhöz fűződő fontos nemzetháztartási érdekeket mindenkor megvédje.

Ezek megvédése, erdeink sok tekintetben megromlott állapotának helyrehozatala, a bennük rejlő nemzeti vagyon fenntartása és gyarapítása a cél, amelyet a kormány javaslataival elérni kíván, nem pedig az, hogy az állam mindenáron beavatkozzék a magánvagyonba. A kormány szabad garázdálkodást óhajt a legteljesebb mértékben, de minden eszközzel biztosítani fogja a nemzeti vagyont és az erdők fenntartását, amit, úgy hiszem, minden erdőgazda egyaránt kíván. (Zajos éljenzés.)

Kacsanovszky József: 1879 és 1898 után a magyar erdészlet lendületes előrehaladásában elérkezett egy új határjelzőhöz, új mérföldkőhöz, az 1922. évhez. A magyar erdészlet önmagának tartozik azzal, hogy emellett ne haladjon el közönyösen és szótlanul. Meg vagyok győződve, hogy e nézetemet osztja minden magyar erdőgazda, az erdőnek minden barátja, az elszakított magyar erdők minden siratója és a magyar erdők jövőjének minden fanatikus hívője és meghajol tisztelettel azok előtt, akik a magyar erdőgazdaságot az 1922. évi mérföldkőhöz elvezették. (Élénk tetszés.)

Amikor azonban az új magyar erdőtörvények megalkotóirol megemlékezni akarok, ünneplő lelkembe fájdalmas emlékezés hasít bele. Hivatalos helyiségemben egy iratesomót őrzök, melyben egy munkás, érdemes és tartalmas életnek lezúrt tapasztalatai vannak letéve. Gondos, apró betűkkel van írva, jelezve ezzel is írójának aprólékos gondosságát, lelkiismeretes részletességét, amellyel a magyar erdőgazdasággal foglalkozott.

Ez az iratesomó *Horváth Sándor* erdőtörvénye s amidőn az új erdészeti kodex épülete majdan előttünk áll, alapjaiban ott fogjuk látni *Horváth Sándor* alapelveit, gondolatait, mint

- szilárd alapköveket. Ezért azt hiszem ugyanesak önmagunkat becsüljük meg, ha mindenekelőtt *Horváth* Sándor emléke előtt ebből az alkalomból is tisztelettel, elismeréssel és szeretettel meghajtjuk a magyar erdészeti tölgyleveles koszoruját. (Élénk tetszés.)

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az a szolgálati viszony, mely engem az új törvényjavaslatok tervezőjéhez, *Kaán* Károly örméltóságához fűz, az a közelség, amelyből én évek óta az ő heroikus munkáját szemlélem, nem engedi meg, hogy a saját szavaimmal éljek, amikor róla szólni akarok. Csak idézetekkel élhetek. Nemrégiben egy könyv került kezembe, amelyet a szerző így dedikált: „*Kaán* Károly kedves barátomnak, a magyar erdők atyjának tiszteleté és szeretete jeléül — *Kozma Andor*.” Nemsokára *Buday Barna* egyik napilapunkban egy aposztrofálja *Kaán* Károlyt, mint az erdő tulajdosát és az erdő szerelmest. (Élénk tetszés.)

Nekem e három epitetonhoz: az erdők atyja, az erdő tudósa, az erdő szerelmese, nincs hozzáadni valóm. Arra kérem a t. közgyűlést, hogy avassa mai ülését ünneppé s ünnepelje lelkesen a magyar erdészeti büszke vezérét, *Kaán* Károlyt. (Zajos éljenzés.)

Kacsanovszky azután elismeréssel adózik *Kaán* munkatársainak: *Arató* Gyulának, *Doroszlai* Gábornak, *Hammersberg* Gézának, *Héjas* Kálmánnak, *Kiss* Ferencnek, *Pajer* Istvárnak és *Rappensberger* Andornak.

Végül tisztelettel emlékszik meg arról, aki a törvényjavaslatokat magáévá tette és benyújtotta, *Szabó* István földmívelésügyi miniszterről, kérve valamennyi felsorolt nevének jegyzőkönyvi megörökítését. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Elnök: *Kacsanovszky* javaslatát elfogadottnak nyilvánítja s mivel a törvényjavaslatokhoz senki sem kíván hozzászólni, áttér az 1921. évi zárszámadásra, amelyet a közgyűlés jóváhagyott s a felelős számadóknak a felmentvényt megadta. A számadás az erdőbirtokosok és az állam áldozatkészsége következtében hiány nélkül zárult.

Az 1923. évi költségvetés 612.000 K rendes bevételt irányoz elő, mivel szemben a rendes kiadások 1.804.000 K szük-

ségletet mutatnak ki. A hiányt a folyó évről átvitt összegek és újabb adományok hivatottak kiegyenlíteni, mert a tagdíjak emelése útján ez a kérdés meg nem oldható.

A közgyűlés a költségvetést elfogadja.

Behajthatlan követelések leírása és a Deák Ferenc-alapítvány kamatainak letétbe helyezésére hozott határozat után a közgyűlés, mivel indítvány nem volt, véget ért.

K Ü L Ö N F É L É K

Halálozások. Lapunk zártakor vesszük azt a lesújtó hirt, hogy nagyjaink sorából kidőlt id. *Tomcsányi* Gyula ny. min. tanácsos. A tisztelői széles körében mély megilletődést okozó gyászessel csak következő számunkban foglalkozhatunk érdeme szerint.

A fiatalabb erdőtisztai nemzedékből is kiragadott a kérlelhetlen halál egy derék, jobb sorsra érdemes tagot: *Janussek* István m. k. erdőtanácsost (Székesfehérvár), életének 50. évében.

Béke hamvaikra!

Személyi hir. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Gasparik* Pál és *Tomka* Jenő m. kir. erdőtanácsosokat m. év végével állandó nyugalomba helyezte.

Az erdő vagyonváltsága a pénzügyminiszter 1922. évi 212.600. számu, a Budapesti Közlöny december 31-iki számában megjelent rendelet szerint *f. é. március 31-ig fizethető birságmentesen*, illetőleg kedvezményesen. Ennélfogva az az erdőbirtokos, akinek a vagyonváltsága az erdőbirtok és annak gazdasági felszerelése után külön-külön 100.000 K-t meg nem halad, fizetési kötelezettségének teljesen eleget tesz, ha 1923. évi március hó 31-ig a törvény szerint járó vagyonváltság 80 százalékát befizeti. Az az erdőbirtokos pedig, akinek vagyonváltsága az erdő és annak gazdasági felszerelése után külön-külön 100.000 K-nál több, a 25 százalék váltságpótlék fizetésére nem kötelezhető, ha a vagyonváltság teljes összegét március 31-ig befizeti.